

vebního řádu. V tomto případě jest však zjištěno více, totiž zaviněné jednání obžalovaného, smrtelný úraz Š-ův a příčinná spojitost mezi oběma, tudíž všechny náležitosti skutkové podstaty přečinu §u 335 tr. zák.

Čís. 1111.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

I jednání zlodějské může v dalším postupu přičítati se předpisům lichevního zákona. Hlediska, jež jsou tu rozhodna pro posouzení přiměřenosti ceny.

K pojmu pletich.

(Rozh. ze dne 12. února 1923, Kr I 20/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Chebu ze dne 5. listopadu 1921, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem §u 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. a přestupkem §u 7 (1) téhož zákona.

Důvody:

Stížnost snaží se dolíčiti, že zjištěná činnost stěžovatelky, odcizení látek, směňování látek za mouku a prodávání mouky po 14 až 16, pokud se týče po 10 K za jeden kg, je vyčerpána skutkovou podstatou zločinu krádeže a že nemůže býti stíháno a trestáno totéž jednání dvakráte. Než stížnost jest na omylu. Krádež byla odejmutím látek z cizího držení právně a hospodářsky dokonána. Co stěžovatelka po nabytí látek s nimi předsevzala a později s moukou, za látku vyměněnou, vykročilo ze skutkové podstaty krádeže a tvořilo nový skutkový základ, který dlužno s hlediska trestního práva hodnotiti samostatně. Krádež porušila právní předpisy o neporušitelnosti majetku; další činnost stěžovatelky porušila předpisy zákona o válečné lichvě, které čelí rušivému působení mimořádných poměrů válkou vyvolaných na stejnoměrné a levné zásobování obyvatelstva předměty potřeby. Prodej odcizených látek byl by ovšem s hlediska trestního práva býval bezvýznamným, ježto zákon o válečné lichvě jím dotčen nebyl; bezprávná záměna látek a bezprávný prodej vyměněné mouky za ceny vyšší než úředně stanovené přičily se však zákazu pletich, způsobilých stupňovati cenu předmětu; prodáváním pak mouky za ceny zřejmě přemrštěné bylo využito mimořádných poměrů válkou vyvolaných. Krádež, trestné pletichy a předražování (v užším slova smyslu) mají tedy zcela samostatné, na sobě nezávislé skutkové podstaty a mohou proto vedle sebe obstáti, obzvláště, nekryje-li se, jak dolíčeno, skutkový děj krádeže se skutkovým dějem pletich a předražování. Rovněž pochybeny jsou vývody, jimiž stížnost s hlediska čís. 9 lit. a) §u 281 tr. ř. dokazuje, že činnost stěžovatelky nezakládá skutkových podstat trestných pletich a předražování dle §u 7 zákona o válečné lichvě, jelikož jednak stěžovatelka neměla prý úmyslu moukou obchodovati a výměna mouky nemohla prý na cenu mouky učin-

kovati ve směru vzestupném, jednak hodnota směněných látek byla prý větší, než výtěžek za vyměněnou mouku. Lze ponechatí stranou, zda měla stěžovatelka již v době záměny látek za mouku úmysl, ji dále zciziti. Skutková podstata pletich nepředpokládá takového předchozího úmyslu; jest naopak naplněna jakýmkoli jednáním, vymykajícím se z rámce řádného obchodování, třeba že úmysl pachatelův nesměřoval k obchodování, jímž stížnost rozumí patrně nakupování zboží za účelem dalšího prodávání s (obchodnickým) ziskem. Pojem pletich naplňuje zejména nabývání nebo zcizování předmětů potřeby, jimiž hospodaří stát nebo státní orgán, mimo cestu, platnými přepisy určenou, osobami k obchodování tímto druhem zboží neoprávněnými. Jelikož činnost stěžovatelky přičila se předpisům, kterými přechod obilí a mlýnských výrobků z výroby do spotřeby byl v době, o kterou jde, upraven, jelikož tedy jak výměna, tak i prodej mouky stěžovatelkou byl protizákonným, nelze — jak stížnost tomu chce — při posuzování, zda byly pletichy stěžovatelky způsobilé, stupňovati cenu mouky, obmeziti se na způsob, jakým stěžovatelka mouku nabyla, nýbrž je co do této způsobilosti přihlížeti též ke způsobu, jakým mouku prodávala. Po této stránce jest však zjištěno, že prodejní ceny stěžovatelky byly mnohem vyšší než ceny státem určené, za které by se bylo při řádném přechodu z výroby do spotřeby mouky spotřebitelům dostalo. Zákazem trestných pletich potíráný účinek, totiž zvýšení ceny činností stěžovatelky, tedy nejen mohl nastati, nýbrž skutečně také nastal. Při posuzování otázky, zda je cena, pachatelem požadovaná, zřejmě přemrštěnou, lze z pravidla vycházeti z nabývacích nákladů pachatelových. Tato zásada předpokládá však, že nabývací náklady pachatelovy utvořily se způsobem řádným, t. j. že v nabývacích jeho nákladech uplatňovaly se toliko složky zákonem respektované, ovšem všechny tyto složky, jimiž jsou náklady výrobní, dále režijní náklady řádného obchodu, konečně mírné zisky výrobců a řádných obchodníků. Nelze proto oné zásady použití, je-li výše nabývacích nákladů též výsledkem složek mimořádných, nabyli-li pachatel zboží z té neb oné příčiny pod skutečnou jeho cenou, zejména, nabyli-li zboží trestným činem proti bezpečnosti majetku bez úplaty anebo, získal-li zboží za úplatu, již si byl takovým trestným činem opatřil bezplatně. Nelze v tomto případě odvoditi přemrštěnost ceny z toho, že pachatel neměl vůbec nabývacích nákladů. Nelze však ani přemrštěnost ceny vyloučiti proto, že cena pachatelova byla nižší nebo že nebyla vyšší než hodnota věci úplatou dané, neboť pachatel nedal úplaty ze svého, nýbrž dal ji ze jmění osoby jiné, takže ve smyslu hospodářském nevzešly mu opatřením zboží vůbec žádné náklady. Cena látek, stěžovatelkou odcizených a za mouku směněných, byla tudíž zcela bezvýznamná. Otázku přiměřenosti nebo zřejmě přemrštěnosti ceny dlužno v tomto případě posuzovati s hlediska zmíněných složek zákonem uznaných, jejichž součet rovná se pravé skutečné ceně boží. Po této stránce zjišťuje nalézací soud, že ceny stěžovatelkou požadované převyšují značně pravou cenu mouky, opíraje tento výrok o to, že ony ceny převyšovaly značně cenu státem stanovenou, ba i ceny požadované jinak v obchodě pokoutním. O zřejmě přemrštěnosti cen stěžovatelkou požadovaných nemůže tedy býti pochybnosti.